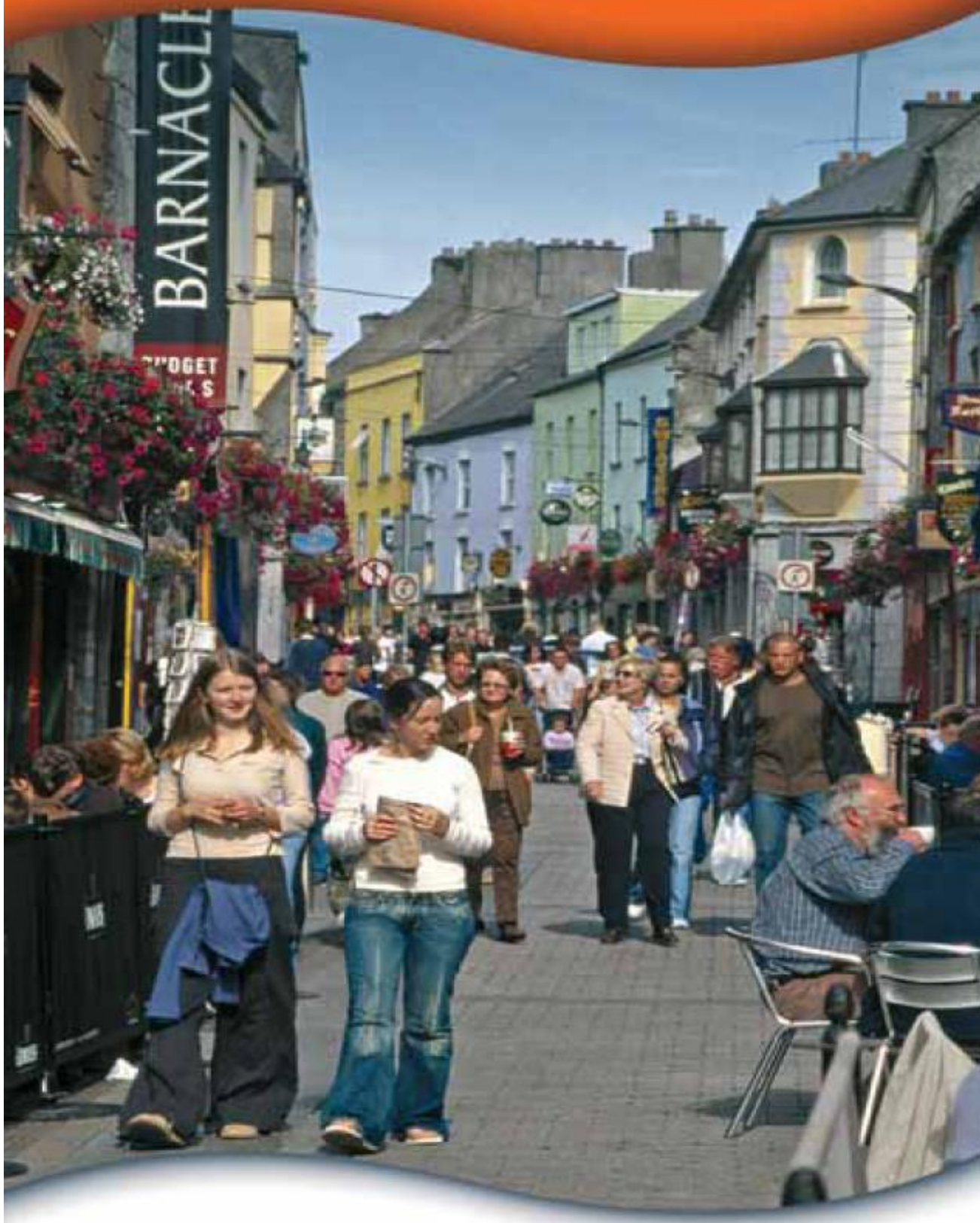


## Kā tiek ievēlēti vietējo pašvaldību deputāti



1.	Vietējo pašvaldību struktūra un pārstāvība .....	3
2.	Tiesības piedalīties vēlēšanās.....	3
3.	Kurš var balsot vietējo pašvaldību vēlēšanās.....	5
4.	Vēlētāju reģistrs .....	5
5.	Balsošanas kārtība .....	6
6.	Kad notiek vietējo pašvaldību vēlēšanas.....	7
7.	Kā organizē vēlēšanas .....	7
8.	Kandidātu izvirzīšana.....	7
9.	Balsošana .....	9
10.	Balss nodošana .....	9
11.	Balsu skaitīšana.....	11
12.	Vēlēšanu rezultāti .....	13
13.	Lūgumraksta iesniegšana tiesā .....	13
14.	Padomes/domes priekšsēdētājs .....	13
15.	Deputātu pagaidu mandāti .....	14
16.	Izdevumi un ziedojumi .....	14
17.	Vietējo pašvaldību vēlēšanu tiesiskās normas .....	15
18.	Citas brošūras.....	16

## Kā tiek ievēlēti vietējo pašvaldību deputāti

### 1. Vietējo pašvaldību struktūra un pārstāvība

Pēc 2014. gada vietējām vēlēšanām Īrijā ir 31 vietējā pašvaldība ar 949 ievēlētiem deputātiem, kas ir sadalīti šādi:

	<b>31 vietējā pašvaldība</b>	<b>949 deputāti</b>
Apgabalu padomes	26	765
Lielpilsētu domes	3	112
Lielpilsētu un apgabalu padomes	2	72

**Apgabalu padomes** atbild par vietējo pārvaldi 26 administratīvajās teritorijās (tajās ietilpst 24 ģeogrāfiskie apgabali, ieskaitot Dublinas apgabalu, kas ir sadalīts trīs administratīvajos apgabalos).

**Lielpilsētu domes** atbild par vietējo pārvaldi šādās pilsētās: Dublina, Korķa un Golveja.

**Lielpilsētu un apgabalu padomes** ir atbildīgas par vietējo pārvaldi apvienotajās pilsētu un apgabalu teritorijās Limerikā un Vaterfordā.

### 2. Tiesības piedalīties vēlēšanās

Jebkurš Īrijas pilsonis vai vienkāršs valsts iedzīvotājs, kurš ir sasniedzis 18 gadu vecumu un uz kuru neattiecas tālāk minētā tiesībnespēja, ir tiesīgs piedalīties vēlēšanās vai izvirzīt deputātu kandidātus un tikt ievēlēts par vietējās pašvaldības deputātu.

## Tiesībnespēja

- Eiropas Kopienu Komisijas loceklis;
- Eiropas Parlamenta deputāts;
- Eiropas Kopienu Tiesas tiesnesis, ģenerālvokāts vai sekretārs;
- Eiropas Kopienu Revīzijas palātas loceklis;
- Dáil Éireann (Īrijas Parlamenta apakšpalātas) vai Seanad Éireann (Īrijas Parlamenta augšpalātas) deputāts;
- valsts konstitūcijā noteiktajā kārtībā iecelts tiesnesis vai finanšu inspektors un galvenais revidents;
- Garda Síochána (policijas spēku) vai pilnas slodzes aizsardzības spēku personāla darbinieks;
- civildienesta ierēdnis, kuram saskaņā ar darba līguma nosacījumiem ir noteikts tiešs aizliegums kļūt par vietējās pašvaldības deputātu;
- persona, kas strādā vietējā pašvaldībā un neatbilst *2001. gada Vietējo pašvaldību likuma 161. sadaļas 1. punkta b) apakšpunkta* rīkojumā minētajai nodarbinātības klasei, aprakstam vai pakāpei;
- persona, kas strādā veselības aizsardzības ministrijā un kuras amata pakāpe vai apraksts ir noteikts ar veselības un bērnu jautājumu ministra rīkojumu;
- persona, kas izcieš jebkādu valsts kompetentās jurisdikcijas tiesas piespriestu cietumsodu, kura termiņš pārsniedz sešus mēnešus;

- persona, kas nav samaksājusi jebkādu summu vai daļu summas, kuru tai ir noteicis vai līcis papildus samaksāt jebkuras vietējās pašvaldības finanšu inspektors;
- persona, kas nav izpildījusi kompetentas jurisdikcijas galīgā sprieduma, rīkojuma vai dekrēta prasības par naudas samaksu vietējai pašvaldībai;
- persona, kas tiek tiesāta vai pēc apelācijas sūdzības iesniegšanas ir atzīta par vainīgu saistībā ar kādu no šiem nodarījumiem —
  - (i) krāpnieciskas vai negodīgas darbības pret vietējo pašvaldību;
  - (ii) kukuļdošana,
  - (iii) turpinājusi darbību pēc tiesību ierobežošanas.

### **3. Kurš var balsot vietējo pašvaldību vēlēšanās**

Ir reģistrēti vairāk nekā 3 miljoni vietējo pašvaldību vēlētāju. Parasti jebkurai personai, kas sasniegusi 18 gadu vecumu, ir tiesības būt reģistrētai vietējo pašvaldību vēlētāju sarakstā personas dzīvesvietai atbilstošajā vēlēšanu apgabalā. Lai varētu balsot vietējo pašvaldību vēlēšanās, pilsonība nav nepieciešama.

### **4. Vēlētāju reģistrs**

Vēlētāju reģistru katru gadu apkopo apgabalu padomes un lielpilsētu domes. Katram reģistrā iekļautajam vēlētājam ir tiesības balsot vietējo pašvaldību vēlēšanās. Personas, pie kuru uzvārda ir norādīts burts "L" (Local), var balsot tikai vietējās vēlēšanās. Vēlētāju uzskaites reģistra melnraksts tiek publicēts katra gada 1. novembrī un sabiedrībai ir pieejams bibliotēkās, pasta nodaļās, citās sabiedriskajās iestādēs un tiešsaistē apgabala padomes un lielpilsētas domes vietnē. Prasības par labojumiem reģistra melnrakstā personas var iesniegt līdz 25. novembrim. Šīs prasības izskata apgabala reģistrators, un apelācijas sūdzību par

viņa lēmumu var iesniegt iecirkņa tiesā. Vēlētāju reģistrs stājas spēkā 15. februārī. Reģistrā neiekļautās personas var iesniegt pēctermiņa reģistrācijas pieteikumus viņu iekļaušanai reģistra pielikumā, kas tiek publicēts pirms balsošanas dienas. Pieteikumu var iesniegt jebkurā laikā, tomēr, lai šo pieteikumu izskatītu personas iekļaušanai pielikumā, kas tiks publicēts vēlēšanās, tam jābūt iesniegtam apgabala padomē/lielpilsētas domē vismaz 15 dienas pirms balsošanas dienas. Personām, kas vēlas tikt iekļautas pa pastu balsojošo vēlētāju un īpašo balsotāju sarakstā, ir jāiesniedz pieteikums, un apgabala padomē/lielpilsētu domē šim pieteikumam ir jābūt saņemtam vismaz 22 darba dienas pirms vēlēšanu dienas.

## **5. Balsošanas kārtība**

Vēlētāji par kandidātu parasti balso vietējā vēlēšanu iecirknī.

Balšana pa pastu ir pieejama Garda Síochána (policijas spēku) personāla darbiniekiem, aizsardzības spēku personāla darbiniekiem un civildienesta ierēdņiem (un viņu dzīvesbiedriem/faktiskās laulības partneriem), kas darbojas Īrijas misijās ārzemēs, kā arī vēlētājiem, kuri dzīvo mājās un nevar ierasties vēlēšanu iecirknī fiziskas saslimšanas vai invaliditātes dēļ vai nevar balsot vēlēšanu iecirknī, jo saskaņā ar tiesas lēmumu atrodas apcietinājumā. Persona, kura balsošanas dienā vēlēšanu komisijas ierēdņa vadībā strādās citā vietējo pašvaldību vēlēšanu apgabalā, nevis tajā, kurā ir reģistrēta vēlēšanās, drīkst lūgt pievienot to pa pastu balsojošo vēlētāju sarakstam.

Balšana pa pastu ir pieejama arī personām, kuru nodarbošanās, iespējams, neļauj balsot vietējā vēlēšanu iecirknī (to skaitā klātienē studentiem, kuri ir reģistrēti savā dzīvesvietā, bet valstī esošas mācību iestādes apmeklēšanas laikā dzīvo citur). Saskaņā ar šo kārtību vēlēšanu biļetens uz vēlētāja dzīvesvietu tiek nosūtīts pa pastu un vēlētājam pirms vēlēšanu biļetena aizpildīšanas un tā nosūtīšanas atpakaļ vēlēšanu komisijas ierēdnim ir jānodrošina savas identitātes apliecinājums, ko apstiprina policijas darbinieks.

Īpaša balsošanas kārtība ir pieejama vēlētājiem, kuri uzturas slimnīcā, veselības aprūpes centrā vai līdzīgā iestādē un nevar balsot vēlēšanu iecirknī fiziskas saslimšanas vai invaliditātes dēļ. Vēlēšanu biļeteni tiek nogādāti uz šo slimnīcu u.tml., un šie vēlētāji var balsot īpaša vēlēšanu komisijas locekļa un policijas darbinieka klātbūtnē.

Vēlētājiem ar fizisku invaliditāti, kuri nevar nokļūt vietējā vēlēšanu iecirknī, var būt atļauts balsot piemērotākā vēlēšanu apgabala iecirknī.

## **6. Kad notiek vietējo pašvaldību vēlēšanas**

Vietējo pašvaldību vēlēšanas parasti notiek maijā vai jūnijā ik pēc pieciem gadiem. Faktiskā balsošanas diena, kas ir kopīga visos vēlēšanu apgabalos, tiek noteikta ar Mājokļu, plānošanas, kopienu un pašvaldību lietu ministra rīkojumu. Ministrs arī nosaka balsošanas laiku, tam jābūt vismaz divpadsmit stundas laikā no plkst. 7.00 līdz 22.30. Tomēr laika apstākļu vai satiksmes problēmu dēļ balsošana salās var tikt veikta pirms balsošanas dienas un balsošanas laiks var tikt saīsināts līdz četrām stundām.

## **7. Kā organizē vēlēšanas**

Par vēlēšanu norisi katras vietējās pašvaldības vēlēšanās atbild vietējās pašvaldības vēlēšanu komisijas ierēdnis. Vēlēšanu rīkošanas izmaksas sedz vietējā pašvaldība.

Vietējās pašvaldības tiek sadalītas divos vai vairākos vietējos vēlēšanu apgabalos un vēlēšanas katrā vietējo pašvaldību vēlēšanu apgabalā notiek, ņemot vērā šim apgabalam noteikto deputātu skaitu. 2004. gadā vēlēšanas notika 137 vietējos vēlēšanu apgabalos.

## **8. Kandidātu izvirzīšana**

Vietējo pašvaldību vēlēšanu kandidātu izvirzīšanas periods (nedēļa) ir četras nedēļas pirms balsošanas dienas. Kandidāts var izvirzīt pats sevi vai kandidātu var izvirzīt kāds atbilstošajā vēlēšanu apgabalā reģistrēts vietējās pašvaldības vēlētājs. Viena persona var kandidēt vairākos vēlēšanu apgabalos. Kandidātam, kuru izvirzījusi

reģistrēta politiskā partija, savai izvirzīšanas veidlapai jāpievieno politisko piederību apliecinošs dokuments. Ja šāds dokuments nav pievienots, pirms kandidātu izvirzīšanas perioda beigām jāizpilda kāda no šīm procedūrām:

- 15 atbilstošajā vēlēšanu apgabalā reģistrētiem vietējo pašvaldību vēlētājiem jāizpilda likumā noteikta parauga deklarācija, ko apstiprina zvērestu komisārs, mirtiesnesis, notārs, Garda Síochána (policijas spēku) personāla darbinieks vai reģistrācijas iestādes amatpersona

vai

- kandidātam vai viņa pilnvarotai personai atbilstošajam vēlēšanu komisijas ierēdnim ir jāiemaksā € 100.

Kandidāts savā pieteikumā var norādīt partijas piederību. Ja kandidāts nav iestājies nevienā partijā, personas politiskā piederība var būt apzīmēta kā “Bezpartejisks” (“Non-Party”) vai atbilstošo vietu var atstāt tukšu.

Kandidāts vai viņa izvirzītājs atbild par aizpildītas kandidāta pieteikuma veidlapas iesniegšanu vēlēšanu komisijas ierēdnim līdz vēlēšanu kandidātu pieteikumu iesniegšanas termiņam.

Vēlēšanu komisijas ierēdnim atzinums par kandidāta pieteikuma derīgumu ir jāsniedz vienas stundas laikā pēc tā iesniegšanas, un viņš var atzīt to par nederīgu šādos gadījumos:

- jebkura kandidāta pieteikuma veidlapa nav aizpildīta pareizi vai parakstīta vai,
- ja kandidāta pieteikums ir iesniegts par bezpartejisku personu un viņu ir izvirzījuši vēlētāji — pieteikumā minētajai informācijai nevar piekrist nepieciešamajā mērā.



## 9. Balsošana

Vietējā pašvaldība var izlemt, vai balsošanas informācijas veidlapa ir jāizsniedz katram vēlētājam. Šajā veidlapā ir norādīts balsošanas datums, laiks, vēlētāja reģistrācijas numurs un vēlēšanu iecirknis, kurā vēlētājs var balsot. Vēlēšanu komisijas ierēdnis arī nosūta vēlēšanu biļetenu katram pa pastu balsojošam vēlētājam un nodrošina vēlēšanu biļetenu nogādi vēlētājiem ar fizisku invaliditāti, kuri reģistrēti īpašo balsotāju sarakstā.

Balsošanas vietas nosaka apgabalu padomes/lielpilsētu domes. Vēlēšanu komisijas ierēdnis nodrošina vēlēšanu iecirkņus katrā balsošanas vietā. Šim nolūkam parasti izmanto skolas vai citas sabiedriskās ēkas. Balsošanas dienā vēlēšanu norisi katrā iecirknī uzrauga vadošais ierēdnis, viņam palīdz vēlēšanu iecirkņa komisijas darbinieks. Kandidātu vēlēšanu iecirknī var pārstāvēt aģents, kurš palīdz novērst iespējamus vēlēšanu likuma pārkāpumus.

## 10. Balss nodošana

Balsošana apgabalos, kur kandidē vairākas personas, notiek, izmantojot vienas nododamās balss proporcionālās pārstāvības sistēmu.

Balsošanas dienā vēlētājs, norādot savu vārdu uzvārdu un adresi, vēlēšanu iecirknī pieprasa vēlēšanu biļetenu. Vēlētājam jāuzrāda personu apliecinošs dokuments, pretējā gadījumā viņam nav tiesību balsot.

Personas identificēšanai ir derīgi šādi dokumenti:

- (i) pase;
- (ii) autovadītāja apliecība;
- (iii) darbinieka apliecība ar personas fotogrāfiju;
- (iv) izglītības iestādes izsniegta studenta apliecība ar personas fotogrāfiju;
- (v) ceļošanas dokuments ar personas vārdu, uzvārdu un fotogrāfiju;
- (vi) bankas grāmatiņa, krājgrāmatiņa vai kredītapvienības grāmatiņa, kurā norādīta vēlēšanu apgabalā ietilpstoša adrese;

- (vii) publisko pakalpojumu karte;
- (viii) apliecība par pagaidu uzturēšanos;
- (ix) Valsts policijas pārvaldes Imigrācijas dienesta izsniegta apliecība;

vai tālāk minētie dokumenti, kuriem ir pievienots papildu dokuments, kas apliecina īpašnieka adresi vēlēšanu iecirknī

- (x) čeku grāmatiņa;
- (xi) čeku karte;
- (xii) kredītkarte;
- (xiii) dzimšanas apliecība;
- (xiv) laulības apliecība.

Pēc tam, kad vadošais ierēdnis ir pārliecinājies par vēlētāja identitāti, vēlēšanu biļetenam tiek uzspiests atbilstošs zīmogs, un biļetens tiek izsniegts vēlētājam.

Vēlētājs savu balsi nodod aizklāti, izmantojot balsošanas kabīni. Kandidātu uzvārdi vēlēšanu biļetenā ir norādīti alfabēta secībā kopā ar fotogrāfiju, politisko piederību un partijas emblēmu, ja tāda ir pieejama. Balsotājs norāda savas izvēles secību, pretī pirmā vēlamā kandidāta uzvārdam pierakstot ciparu 1, otrā — 2, trešā — 3 utt. Šādi vēlētājs vēlēšanu komisijas ierēdnim norāda, ka nodod savu balsi par otro vēlamo kandidātu, ja pirmais vēlamais kandidāts tiek ievēlēts vai izslēgts. Tas pats attiecas uz otro vēlamo kandidātu — balss var tikt nodota par trešo vēlamo kandidātu utt. Balsotājs saloka vēlēšanu biļetenu, lai paslēptu tajā veiktās atzīmes, un iemet biļetenu aizzīmogotā vēlēšanu urnā. Katra persona vēlēšanās var nodot tikai vienu balsi.

Personām ar redzes traucējumiem, fizisku invaliditāti vai nepietiekamu lasītprasmi drīkst palīdzēt vadošais ierēdnis vai viņa palīgs.

Vadošais ierēdnis var pavēlēt arestēt jebkuru personu, kuru viņš tur aizdomās par

vēlēšanu likuma pārkāpšanu.

## **11. Balsu skaitīšana**

### **Balsu skaitīšanas kārtība:**

Visas vēlēšanu urnas tiek nogādātas vietējās pašvaldības centrālajā balsu skaitīšanas vietā. Kandidātu aģenti drīkst atrasties balsu skaitīšanas vietā, lai novērotu balsu skaitīšanas procesu. Pirms balsu skaitīšanas sākuma aplokšnes ar vēlēšanu biļeteniem, kas saņemti pa pastu un no īpašajiem balsotājiem, kandidātu aģentu klātbūtnē tiek atvērtas un pievienotas pārējiem vietējās pašvaldības vēlēšanu biļeteniem.

Balsu skaitīšana tiek sākota plkst. 9.00 nākamajā dienā pēc balsošanas dienas. Tiek atvērtas visas vēlēšanu urnas, un vēlēšanu biļetenu skaits tiek salīdzināts ar vadošā ierēdņa pievienoto atskaiti. Pēc tam biļeteni tiek rūpīgi sajaukti un sašķiroti pēc tajos norādītā pirmā vēlamā kandidāta. Nederīgie biļeteni netiek ņemti vērā.

### **Kvota:**

Kvota ir kandidāta ievēlēšanai nepieciešamais minimālais balsu skaits. To nosaka, derīgo vēlēšanu biļetenu kopējo skaitu dalot ar skaitli, kas ir par vienu lielāks nekā ievēlamo deputātu skaits, un rezultātam pieskaitot vienu. Tas nozīmē, ja ir saņemti 40 000 derīgu vēlēšanu biļetenu un ir jāievēl 4 deputāti, šī kvota ir 8001. Šajā piemērā ir redzams, ka kvotu var sasniegt tikai četri kandidāti (ievēlamo deputātu skaits).

### **Balsu atlikuma nodošana citiem kandidātiem:**

Pirmajā balsu skaitīšanas reizē par ievēlētu tiek uzskatīts jebkurš kandidāts, kurš ieguvis vai pārsniedzis kvotai atbilstošo balsu skaitu. Ja kandidāts ir ieguvis vairāk balsu, nekā to nosaka kvota, atlikušās balsis proporcionāli tiek nodotas pārējiem kandidātiem tālāk norādītajā veidā. Ja balsis par kandidātu visos biļetenos ir nodotas kā par pirmo vēlamo kandidātu, visi šie vēlēšanu biļeteni tiek sašķiroti atsevišķās daļās pēc tajos norādītā nākamā vēlamā kandidāta. Biļeteni ar citiem kandidātiem nenododamām balsīm (biļeteni, kuros nav norādīti citi vēlamie kandidāti) tiek sašķiroti

atsevišķi. Ja šis atlikums ir vienāds vai lielāks par citiem kandidātiem nododamo balsu skaitu, katrs atlikušais kandidāts saņem visas balsis no atbilstošās citiem kandidātiem nododamo balsu biļetenu daļas. Ja šis atlikums ir mazāks par citiem kandidātiem nododamo balsu biļetenu skaitu, katrs atlikušais kandidāts no atbilstošās citiem kandidātiem nododamo balsu biļetenu daļas saņem balsu skaitu, ko aprēķina šādi: -

atlikums × daļā ietilpstošo biļetenu skaits

kopējais citiem kandidātiem nododamo balsu biļetenu skaits

Ja citiem kandidātiem nododamo balsu biļetenu skaits rada atlikumu, tiek pārbaudīta tikai pēdējā šim kandidātam nodoto balsu biļetenu daļa, tā tiek apstrādāta tāpat kā pirmā vēlamā kandidāta balsu atlikums. Ja kvotu ir pārsnieguši vairāki kandidāti, vispirms sadala lielāko atlikumu.

#### **Kandidāta izslēgšana:**

Ja nevienam kandidātam nav balsu atlikuma vai atlikums nav pietiekams, lai ievēlētu kādu no atlikušajiem kandidātiem vai būtiski ietekmētu balsu skaitīšanas rezultātu, kandidāts ar vismazāko balsu skaitu tiek izslēgts un biļetenos par viņu nodotās balsis tiek nodotas pārējiem kandidātiem saskaņā ar biļetenos norādītajiem datiem par nākamajiem vēlamajiem kandidātiem. Ja vēlēšanu biļetenā nodotā balss ir jānodod citam kandidātam, bet šajā biļetenā norādītais otrais vēlamais kandidāts jau ir ievēlēts vai izslēgts, balsi nodod trešajam vēlamajam kandidātam utt.

#### **Balsu skaitīšanas pabeigšana:**

Balsu skaitīšana turpinās, līdz ir ievēlēti visi deputāti. Ja atlikušais ievēlamo deputātu skaits ir vienāds ar to kandidātu skaitu, kuriem balsu skaitīšana turpinās, atlikušie kandidāti tiek pasludināti par ievēlētiem arī tad, ja vēl nav sasnieguši kvotu.

#### **Balsu pārskaitīšana:**

Vēlēšanu komisijas ierēdnis var pārskaitīt visus vai konkrētus biļetenus jebkurā skaitīšanas brīdī. Kandidātam vai kandidāta vēlēšanu aģentam ir tiesības lūgt pārskaitīt kādas konkrētas daļas biļetenus vai pilnībā pārskaitīt visās daļās

ietilpstošos vēlēšanu biļetenus. Pārskaitīšanas laikā nedrīkst sajaukt biļetenu kārtību. Ja tiek atklāta būtiska kļūda, biļeteni jāskaita vēlreiz, sākot ar šīs kļūdas rašanās vietu.

## **12. Vēlēšanu rezultāti**

Kad balsu skaitīšana ir pabeigta, vēlēšanu komisijas ierēdnis publiski paziņo vēlēšanu rezultātus un nosūta ievēlēto deputātu uzvārdus atbilstošajai vietējai pašvaldībai.

Ja kandidāts ir ievēlēts par deputātu vairākos vēlēšanu apgabalos, trīs dienu laikā pēc publiskas rezultātu paziņošanas viņam jāsniedz rakstisks paziņojums par apgabalu, kuru pārstāvēs. Pārējie deputātu mandāti tiek uzskatīti par deputātu pagaidu mandātiem.

## **13. Lūgumraksta iesniegšana tiesā**

Jebkura persona, kas sasniegusi 18 gadu vecumu, var apstrīdēt vietējo pašvaldību vēlēšanu rezultātus, iesniedzot lūgumrakstu iecirkņa tiesā 28 dienu laikā pēc rezultātu pasludināšanas. Vēlēšanu rezultātus var apstrīdēt, pamatojoties uz kvalifikācijas trūkumu, ierobežojumiem, šķēršļiem vai traucējumiem vēlēšanu norisē, kļūdām vai citām nepilnībām. Vēlēšanu lūgumraksta izskatīšanas laikā iecirkņa tiesai ir jānosaka, vai vēlēšanu rezultāti ir pareizi, un šajā nolūkā tā var pieprasīt balsu pārskaitīšanu. Tiesa vēlēšanu rezultātus var atzīt par spēkā neesošiem visā vēlēšanu apgabalā vai kādā tā daļā, un šādā gadījumā tiks izsludinātas jaunas vēlēšanas, lai nodrošinātu nepieciešamo deputātu skaitu.

## **14. Padomes/domes priekšsēdētājs**

Vietējās pašpārvaldes vai municipālās domes deputāti (pēdējais amats būs spēkā pēc 2014. gada vietējās pašpārvaldes vēlēšanām) ikgadējās sapulces laikā no pašpārvaldes vai municipālās domes deputātiem ievēl priekšsēdētāja (Cathaoirleach) biroja darbinieku vai priekšsēdētāju (dažkārt tiek dēvēts par mēru). Priekšsēdētājs vada visas padomes/domes sēdes.

## 15. Deputātu pagaidu mandāti

Deputātu pagaidu mandātus pārstāvībai ievēlētās vietējās pašvaldībās apstiprina atbilstošā pašvaldība. Šādi apstiprinātie deputāti ieņem savus amatus līdz nākamajām vēlēšanām tāpat kā pastāvīgi ievēlētie deputāti.

## 16. Izdevumi un ziedojumi

1999. gada Vietējo pašvaldību vēlēšanu (ziedojumu un izdevumu publiskošanas) likumā ir noteiktas prasības attiecībā uz politiskajiem (partiju) ziedojumiem un vēlēšanu izdevumiem, kas attiecas uz vietējo pašvaldību ierēdņiem, politiskajām partijām, trešajām personām un vietējo vēlēšanu kandidātiem.

### Izdevumi

Izdevumu ierobežojumi, kas pirmo reizi tika ieviesti attiecībā uz 2009. gada vietējo pašvaldību vēlēšanām, ir pārskatīti 2014. gada Vietējo pašvaldību reformu likumā. Ierobežojums ir atkarīgs no iedzīvotāju skaita vietējo pašvaldību vēlēšanu apgabalā.

Vietējo pašvaldību vēlēšanu apgabals	Kandidāta tēriņu ierobežojums
iedzīvotāju skaits pārsniedz 35 000	€ 13 000
iedzīvotāju skaits ir no 18 001 līdz 35 000	€ 11 500
iedzīvotāju skaits ir 18 000 vai mazāk	€ 9750

Kandidātam, kuru ir izvirzījusi kāda politiskā partija, 10% no sava tēriņu ierobežojuma ir automātiski jāpiešķir partijas nacionālajam pārstāvim. Piemēram, partijas kandidāts, kura tēriņu ierobežojums ir € 13 000, automātiski piešķir € 1300, ko izmanto partija. Tātad spēkā esošais ierobežojums ir € 11 700. Šis 10% cipars var tikt palielināts vai samazināts, ja kandidāts un nacionālais pārstāvis iepriekš par to rakstiski vienojas.

Par tēriņiem, kas saistīti ir vēlēšanām un kas ir radušies periodā pirms vēlēšanām, ir jāziņo atbilstošajām vietējām varas iestādēm, un šie izdevumi nedrīkst pārsniegt noteikto ierobežojumu. Izdevumu perioda sākuma datums tiek noteikts ar ministra

rīkojumu pirms vēlēšanām, un tam ir jābūt 50–60 dienas pirms vēlēšanu dienas. 90 dienu laikā no balsošanas dienas katram kandidātam ir jāiesniedz savu izdevumu pārskats.

### **Ziedojumi**

Maksimālā summa, kādu vietējās pašvaldības ierēdnis vai vietējo vēlēšanu kandidāts drīkst pieņemt no viena ziedotāja vienā kalendārajā gadā, ir € 1000. Vietējai varas iestādei iesniegtajā pārskatā ir jāiekļauj detalizēta informācija par tiem ziedojumiem, kas pārsniedz € 600. Kandidātam vai vietējās pašvaldības ierēdnim, kas naudas ziedojumos saņem vairāk nekā € 100, finanšu iestādē ir jāatver un jāuztur politisko ziedojumu konts.

Daži konkrētu veidu ziedojumi ir aizliegti. Ir aizliegts pieņemt tādus anonīmus ziedojumus, kuru summa pārsniedz € 100. Tāpat ir aizliegts pieņemt ziedojumus skaidrā naudā, ja to summa pārsniedz € 200. Uz korporatīvajiem ziedojumiem, kas pārsniedz € 200, attiecas īpaši noteikumi — ziedotājam ir jābūt reģistrētam Sabiedrisko standartu komisijā un ir jānodrošina pierādījums, ka korporācija ir apstiprinājusi šo ziedojumu.

## **17. Vietējo pašvaldību vēlēšanu tiesiskās normas**

Tiesiskās normas, kas regulē vietējo pašvaldību vēlēšanu kārtību, ir iekļautas galvenokārt šādos tiesību aktos:

- 1974. gada Vietējo pašvaldību vēlēšanu (lūgumraksti un tiesībnespēja) likums;
- 1992. gada Vēlēšanu likums;
- 1995. gada Vietējo pašvaldību vēlēšanu nolikums;
- 1996. gada Vēlēšanu likuma grozījumi;
- 1997. gada Vēlēšanu likums;
- 1998. gada Vietējo pašvaldību likums;
- 1999. gada Vietējo pašvaldību vēlēšanu (ziedojumu un izdevumu publiskošanas) likums;
- 2001. gada Vēlēšanu likums (grozījumi);
- 2001. gada Vietējo pašvaldību likums;

- 2003. gada Vietējo pašvaldību (nr. 2) likums;
- 2004. gada Vēlēšanu likums (grozījumi);
- 2006. gada Vēlēšanu likums (grozījumi);
- 2009. gada Vēlēšanu likums (grozījumi);
- 2014. gada Vietējo pašvaldību reformu likums.

Šos tiesību aktus var iegādāties Valdības publikāciju centrā (Government Publications), 52 St. Stephen's Green, Dublin 2 vai skatīt tīmekļa vietnē [www.irishstatutebook.ie](http://www.irishstatutebook.ie)

#### **18. Citas brošūras**

Departamenta mājaslapā ([www.housing.gov.ie](http://www.housing.gov.ie)) šajā sērijā pieejamās brošūras:

Kā notiek prezidenta vēlēšanas;

Kā ievēl Dáil (Pārstāvju palāta);

Kā ievēl Seanad (Senāts);

Eiropas Parlaments: Kā Īrijā ievēl Eiropas Parlamenta deputātus;

Referendums Īrijā;

Vēlētāju reģistrs;

Informācija balsotājiem ar invaliditāti.

**MĀJOKĻU, PLĀNOŠANAS, KOPIENU UN PAŠVALDĪBU LIETU DEPARTAMENTS**

**2016. gada oktobris.**